

PRIPOVED O POSAVSKEM ŠTEHVANJU

Sedemdeset let je že minulo,
ko se Štehvaje na Posavje je vsulo.

En zamejski Zahomčan spoštljivi,
ga pripeljal je k nam v obliki nalezljivi.

Da ljubljansko Posavje izbira je prava,
to b'la Janka Zwitter iz Zahomca, je prepoznava.

Eden prvih, ki je Posavcem igro priporočil,
je glasbeni etnolog France Marolt sporočil.

Med njimi bil je še tudi Janko Snoj,
ki pustil neizbrisen pečat je za seboj.

Da Štehvaje ne pozabi se in se ohranja,
Janez Marklj organiziral je druge, za učenje jahanja.

Eden od pogojev, da Štehvaje naprej še živi,
je tudi ta, da se konje na kmetijah še redi.

Seveda je bilo potrebno tudi za jezdece poskrbet',
v to so b'li mladi, neporočeni fantje - štehrovci vpet'.

Eden za drugim so tekmovalna se vrstila leta,
zraven so bila – kot dečve – vpeta tud' še dekleta.

Tako mineval je čas, kar cela leta,
za Štehvaje skrbela je najprej Prosveta.

Leta 1991 Prosveta doživela je »odsluženje«, Štehanje prevzela je Kmečka strojna skupnost Savlje –Kleče, združenje.

Enotnost prevevala je njene člane, da se o Štehanju sliši vse do Ljubljane.

Tako se je vneto štehalo naprej pri Peričnikovem kozolcu, pr' Tomaževc', pr' Un'k, na cesti Urške Žatlerjeve, pa pri Matusovemu kozovcu.

Še naprej se je nadaljevalo pri Ukcu, Beznikarjevem kozolcu, na Kališnikovem trgu in Španovem kozovcu.

Ta, novejša, zgodovina beleži, da se štehalo je – kot pomemben dejavnik –

na Čerenovem, Tomaževem, Ukcevem in Kovačevem travnik'.

Enkrat se je štehalo v Ljubljan', pri Cojzovem grabnu, kjer se je kazalo,

kako naj bi štehanje v mestu ostalo.

Hitro so se Šentviščan', leta 1936, v vrsto postav'li, in igro na Prosветnem taboru predstav'li.

Večrat so števanje izvedli izven domač'ga okolja, a ostalo je pri tem, da bila je to sam' dobra volja.

Ano domini 1955 je Števanje gostovalo v Mengeški Loki.

Da ni se obneslo so krivi b'li strokovni vzroki.

Na ljubljanskem festivalu v Tivoliju 1959. leta, je organizirala Štehanje Posavska Prosveta.

Javnost je Štehvnanje ob prazniku Občine Bežigrad 1960. leta spoznala,

a se tud' tam ni lučka tradicije prižgala.

Aakterjem Kmečke ohceti 1969 na kopališču pri Šternu ni uspelo vpeljati vsebino sodobno in primerno pomena.

V okoliških krajih so se nad Štehvnanjem navduševali, ampak povsod so praznih rok ostali.

Sedla na konju štehvovec nima. Samo en koc in pas.

Da ostane na konju mora bit' virtuozi in pravi as.

Angažiran in usklajen mora biti štehvovec s konjem, brezpogojno,

če hoče končati Štehvnanje dostojno.

Vihti štehvovec v diru svoj kij, si misli: dej, čim hitreje sod razbij.

Lahkotnost štehovca v krogu ni zadosti, saj mu tega komisija pri točkah ne oprosti.

Jahanje v diru, spuščene roke in močan udarec, štehovcu prinese višje mesto in na koncu kozarec.

Aktivne spremljevalke igre so tudi dečve – dekleta, in vsaka si za svojega štehovca zmago obeta.

Hitro začnejo se obračati krogi, padati doge in obroči.

Štehvovski mojster postanek zaukaže, da si štehvovci vrnejo moči.

Kobila Žogrova, Bistra – šimla znana,
ponosno je več let na čelo kolone bila gnana.

Lepo v kolono so se organizatorji zbrali,
da so se v sprevodu vaščanom pokazali.

Eden lepši od drugega so bili okrašeni vozovi,
in tako so se učili ohranjati tradicijo rodovi.

Čas veselice, ko vse je plesalo in se igralo,
običaje, šege in starodobno mehanizacijo se je pokazalo.

A pozabiti se ne sme: ko smo 60-to letnico praznovali,
smo obeležje štehvovca na konju, na obračališču mestnega
avtobusa, razkazali.

Hodili Posavci so konje v tuje kraje iskat',
da se ne bi b'lo treba za Štehvanje bat'.

In na koncu: sod je razbit,
nekdo med tekmovalci je moral nagrado dobit'.

Na kraj' proge, dečva štehvovskega mojstra je venček držala,
da ga zmagovalcu na kij, je na koncu podala.

Naše Štehvnanje tekmovalna je igra postala,
a je izvirno še zmeraj žegen ostala.

A zgolj s pridnimi in zagnanimi člani, vaščani in krajani,
lahko ohranjamo Štehvnanje med Saveljčani, Klečani in Ježičani.

Je Štehvnanje pri nas pognalo svoje korenine,
in ni je sile, ki lahko nam to izrine.

Enotnosti Saveljčanov, Klečanov in Ježičanov,
ne more omajati negativno mnenje nekaterih faranov.

Živel bo Štehvnanje še mnoga leta med krajani,
če združenju se bodo pridružili novi mladi člani.

Imamo zavezo, pri Štehvnanju sodelovati vsi,
da v Ljubljani bodo prepoznane vse tri vasi.

Cilj ohranjanje je naše tradicije,
in nihče nam ne more omajati te ambicije.

In na koncu povejmo še po Savljah, Klečah in na Ježici,
da približujemo se k praznični obletnici: stotici.

V Savljah, 01. aprila 2024.

SEDEMDSESET LET ŠTEHVANJA V SAVLJAH, KLEČAH IN NA JEŽICI

Spesnil avtor:
Žvone Milković

Lektoriral:
Marko Koračin